

(Slučajno učenje)

Općenito

Slučajno učenje definirao je McGeough 1942. godine kao:

- “učenje koje nastaje **bez specifičnog motiva ili specifične formalne instrukcije...**” ¹⁾

Slučajno učenje odnosi se na činjenicu da ljudi dosta uče bez izričite namjere ili bez instrukcija, kao učenje novog vokabulara kroz imitaciju i socijalnu interakciju, učenje socijalnih normi kroz igranje sa drugom djecom, učenje geografije kroz putovanje ili pretraživanje web-a. Ova vrsta učenja korsiti **intrinzičnu motivaciju**. Suprotno tome, tradicionalno obrazovanje je većinom orijentirano na ekstrinzičnu motivaciju: učenik bi trebao učiti ono što mu sugerira učitelj kako bi osvojio *nagradu* ili izbjegao *kaznu*.

Slučajno učenje se često miješa s neformalnim učenjem koje je najčešće namjerno, iako ne vrlo strukturirano. Neki autori smatraju slučajno učenje podtipom neformalnog učenja²⁾.

Što je slučajno učenje?

Slučajno učenje je najčešće **sporedni proizvod neke druge aktivnosti**. Ono je spontano, nestrukturirano i subjektivno.³⁾ Neki autori⁴⁾ definiraju slučajno učenje kao učenje koje nastaje jedino bez namjere onoga koji uči ili izvora.

Istraživači su ponudili razne nalaze o slučajnom učenju, generalno ovisno o tome kako široko je definirano i ovisno o predmetu testiranja. Slučajno učenje je pod velikim utjecajem **predznanja** i lakše je ako je informacija povezana s temom koja je od interesa osobi koja uči. Slučajno učenje se često spominje u kontekstu radnog mjesta ⁵⁾⁶⁾.

U djetinjstvu, slučajno učenje, smatra se kao oblikom zajedničkog učenja (**učenja jezika i socijalnih vještina**). Neki istraživači ⁷⁾, fokusirani na slučajno učenje kroz medije, pokazali su kako djeca uče ponašanja, stavove, vrijednosti i kognitivne informacije kroz gledanje televizijskih programa i reklama. Slično istraživanje na starijim ispitanicima ⁸⁾ rezultiralo je sličnim slučajnim učenjem informacijama, ali manje značajnim promjenama u stavovima. Ipak, slučajno učenje postaje više kompleksno za istraživanje na odraslim ispitanicima zbog utjecaja predznanja ili specifičnih interesa ispitanika.

Koje je praktično značenje slučajnog učenja?

* “Trik je da se uopće ne uče činjenice, već radije da činjenice budu tek usput za dolaženja do nečega što je učenik prirodno želio znati od samog početka... Trebali bismo iskoristiti učenikove prirodne interese kako bi oni mogli naići na takve činjenice slučajno tijekom ostvarivanja svojih ciljeva.”⁹⁾

Primjena slučajnog učenja (barem u širem smislu te definicije) u obrazovnim procesima može biti putem reprezentiranja činjenica koje se trebaju naučiti kroz materijal koji je zanimljiv pojedincu koji uči. Ako je pojedinac motiviran radeći nešto što mu je zanimljivo, može naučiti mnogo bez da to uopće

primijeti. Primjer programa za slučajno učenje je [Road Trip software](#), dizajniran za pomoć djeci pri učenju geografije Sjedinjenih Američkih Država putem pogonskih simulacija i videa koji su im zanimljivi.

Kritike

Ovisno o definiciji, slučajno učenje se ne može koristiti u obrazovanju¹⁰⁾ ili se može koristiti, ali onda uglavnom ignorira načela instruktorskog dizajna kako bi se “sakrio” dio učenja od učenika (primjerice, sadrže obilje drugih materijala koji posreduje interes učenika). Također, s obzriom da je slučajno učenje subjektivno, isto kao i u slučaju učenja otkrićem, lako može rezultirati zabludom ili nesigurnošću uistinu važnih dijelova materijala za učenje¹¹⁾.

Ključne riječi

* **Slučajno učenje**

Literatura

Pročitaj više

Recentna literatura

1)

McGeoch, John Alexander. Psihologija ljudskog učenja: uvod. Longmans, Green and Co., 1942.

2)

Marsick, Victoria J., and Karen E. Watkins. Neformalno i slučajno učenje. U novim smjerovima za odrasle i kontinuirana obrazovanja. Jossey-Bass, A Publishing Unit of John Wiley & Sons, Inc., 2001.

3) , 6)

[Silva, Polly M. Epsitemiologija slučajnog učenja. Faculty of the Virginia Polytechnic Institute and State University. Dissertation. 2007.](#)

4)

Rogers, A. Učenje: Možemo li promijeniti diskurs? Učenje odraslih, 8(5), p116-117. 1997. Cited by [Silva, Polly M. Epsitemiologija slučajnog učenja. Faculty of the Virginia Polytechnic Institute and State University. Dissertation. 2007.](#)

5)

Marsick, V. J. and Watkins, K. E. Informal and incidental learning in the workplace. New York: Routledge. 1990.

7)

[Comstock, G. Trendovi u studiji slučajnog učenja kroz gledanje televizije. Syracuse, New York \(IR-30\). 1978.](#)

8)

[Woods, L. L., and Daniel, L. G. Učinci programa o svjesnosti o turizmu na stavove i znanje starijih odraslih. Obrazovna gerontologija, 24, p69-78. 1998](#)

9)

Schank, Roger C., and Cleary, C. Motori edukacije, p95. 1995

¹⁰⁾

If defined so that nor the intention of the source nor the learner mustn't be learning.

¹¹⁾

Rieber, L. P. Animacija, slučajno učenje i kontinuirajuća motivacija. *Journal of Educational Psychology* 83, no. 3: 318–328. 1991

From:

<https://learning-theories.org/> - **Learning Theories**

Permanent link:

https://learning-theories.org/doku.php?id=hr:instructional_design:incidental_learning&rev=1386369037

Last update: **2023/06/19 15:49**

